

RAPPORT

Kapacitetsanalys Malmö-Lund

Fastställd kapacitetsanalys i enlighet med Järnvägslagen 2004:519

Tågplan 2020

Ärendenummer TRV 2019/100492

Trafikverket

Postadress: Solna Strandväg 98, 171 54 Solna

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Kapacitetsanalys Malmö-Lund, tågplan 2020

Författare: Rutger Hörnlund

Dokumentdatum: 2020-03-20

Ärendenummer: TRV 2019/100492

Version: 1.0

Kontaktperson: Rutger Hörnlund

Innehåll

Sammanfattning	4
Bakgrund och syfte	4
Beslut om överbelastad infrastruktur.....	5
Förutsättningar trafik.....	6
Förutsättningar infrastruktur.....	6
Investeringsplan för järnvägen	7
Analys av intressekonflikten	7
Förslag på åtgärder och bedömning av effekter	9
Steg 1. Åtgärder som kan påverka transportbehovet och val av transportsätt	9
Steg 2. Åtgärder som ger effektivare utnyttjande av befintligt järnvägsnät och fordon ...	9
Steg 3. Begränsade ombyggnadsåtgärder	9
Steg 4. Nyinvesteringar och större ombyggnadsåtgärder	9
Slutsatser	9
Referenser.....	9

Sammanfattning

Trafikverket har beslutat att förklara sträckan Malmö-Lund överbelastad måndag-fredag klockan 16:15-17:15 under perioden 200326–201210. Konflikten består av att Flixbus Sverige och Öresundståg AB har framställt oförenliga önskemål om tåglägen på sträckan Malmö-Lund. Trafikverket valde efter konfliktlösning att fördela kapaciteten enligt förslag med högsta samhällsekonomisk nytta.

Kapacitetsanalysen har inte kunnat identifiera några mindre infrastrukturåtgärder som kan lösa den uppkomna konflikten. För att lösa konflikten med ny infrastruktur krävs större åtgärder som inte bedöms vara genomförbara på tre års sikt.

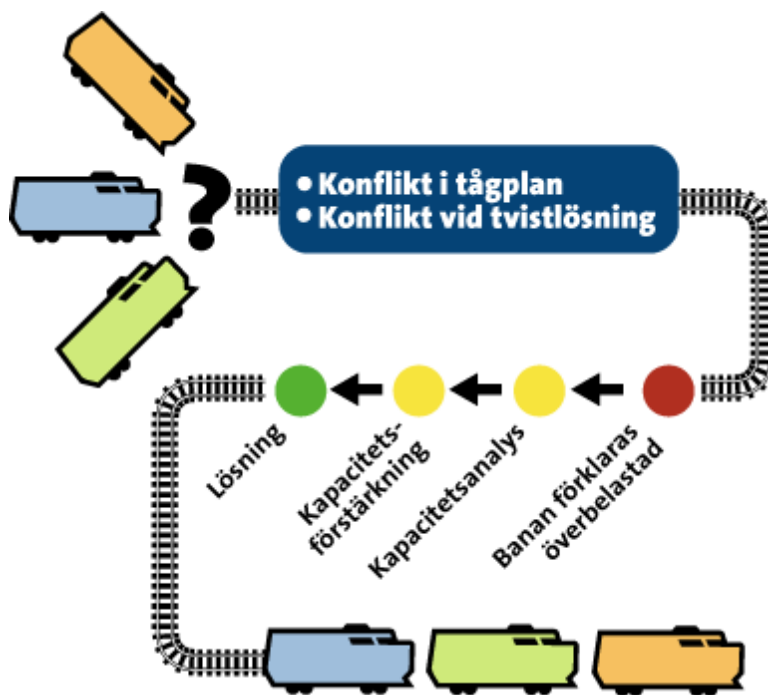
Bakgrund och syfte

Kapacitetsanalysen är utförd med bakgrund i det beslut om överbelastad infrastruktur som fattades i september 2019.

Trafikverket har förklarat sträckan Malmö-Lund har som överbelastad 20-03-26 till 20-12-10, måndag-fredag kl. 16:15-17:15 pga. kapacitetsbrist i infrastrukturen.

Efter en överbelastningsförklaring ska Trafikverket enligt Järnvägslagen 2004:519 och Järnvägsförordningen 2004:526 göra en kapacitetsanalys och en kapacitetsförstärkningsplan. Kapacitetsanalysen ska omfatta infrastrukturen, driften och karaktären av olika tjänster som utförs samt alla dessa faktorer inverkan på infrastrukturen. De åtgärder som särskilt beaktas avser omledning av trafik, ändring av tidtabeller, ändrade hastigheter eller förbättringar av infrastruktur. Kapacitetsanalysen ska vara avslutad inom sex månader efter det att infrastrukturen har förklarats för överbelastad.

Syftet med kapacitetsanalysen är att identifiera orsaker till kapacitetsbrist och att analysera åtgärder för att lösa kapacitetsbristen på medellång sikt (upp till tre år) genom tidtabellsåtgärder och/eller åtgärder i infrastrukturen.

Figur 1: Trafikverkets tillvägagångssätt vid överbelastad infrastrukturer

Beslut om överbelastad infrastruktur

Inför Tågplan 2020 förklarade Trafikverket sträckan Malmö-Lund som överbelastad. Överbelastningen gällde måndag-fredag klockan 16:15-17:15 200326-201210. Berörda parter var Flixbus Sverige, Öresundståg AB och SJ AB. Intressekonflikten gällde oförenliga önskemål om tåglägen.

Trafikverket har presenterat olika lösningsförslag till berörda parter som berörs av tvisten sträckan Malmö-Lund. Lösningsförslagen har återspeglat konsekvensen för berörd trafik utifrån olika alternativ.

Trafikverket har hållit tvistlösningsmöte den 10 september med samtliga berörda. Någon samstämmig lösning kunde inte berörda parter komma överens om på mötet.

Förutsättningar trafik

Tågtrafiken på sträckan Malmö-Lund är intensiv och utgörs av en blandning mellan snabba persontåg samt långsammare regional- och godståg. Tågens varierande hastigheter leder till ikappkörningseffekter som innebär att kapaciteten blir högt utnyttjad.

Bild 1: Kapacitetsutnyttjande dygn 2018. Rött = högt kapacitetsutnyttjande, Gul = medelhögt kapacitetsutnyttjande, Grön = lågt kapacitetsutnyttjande

Bild 2: Kapacitetsutnyttjande max 2 timme 2018

Förutsättningar infrastruktur

Sträckan är dubbelspårig med största tillåtna hastighet på 200 km/h samt elektrifierad.

Investeringsplan för järnvägen

Utbyggnad av fyrspar sträckan Arlov-Lund har startat. Den pågår t.o.m. år 2024. Denna investering innebär en kapacitetshöjning som bör innebära att liknande tvister försvinner i framtiden.

Analys av intressekonflikten

Konflikten består i att motstridiga intressen finns mellan järnvägsföretagen om tidtabellsläge.

Öresundståg 1368 går mellan (Köpenhamn) Malmö C och Hässleholm. Ansökt ankomsttid i Malmö är klockan 16:16 och avgångstid är klockan 16:19. Ankomsttid i Hässleholm är klockan 17:09.

FlixTrain (Flixbus Sverige) tåg 23072 går mellan Malmö C och Stockholm C. Ansökt avgångstid Malmö C är klockan 16:30 och ankomsttid Stockholm C är klockan 21:02.

SJAB tåg 546 går mellan (Köpenhamn*) Malmö C och Stockholm C. Ansökt ankomsttid i Malmö är klockan 16:59 och avgångstid är klockan 17:11. Ankomsttid i Stockholm C är klockan 21:35. **=eftersom att det inte fanns ledig kapacitet på dansk sträcka vardagar, så går tåg 546 från Köpenhamn enbart på helgerna.*

Tågtrafiken ut från Malmö C mellan kl. 16 och 18 är mycket tät. Det är svårt att samtliga järnvägsföretag får de ansökta tiderna.

I Trafikverkets utkast till Tågplan 2020 låg Öresundståg 1368 i samma tidtabellsläge som FlixTrains tåg 23072 ut från Malmö klockan 16:20. Trafikverket försökte efter sommaren att hitta lösningar på denna konflikt i samråd med sökande, men lyckades inte att finna någon samsyn.

Den 10:e september bjöd Trafikverket in Skånetrafiken, Öresundståg AB, Flixbus Sverige (FlixTrain), Transdev Sverige AB och SJAB till ett tvistlösningsråd där Trafikverket lade fram tre alternativ för att lösa konflikten:

Alternativ 1: exkludering av Öresundståg 1368. FlixTrain tåg 23072 avgår Malmö C klockan 16:20 enligt tidigare förslag och ankommer Stockholm C klockan 21:22. SJAB tåg 546 avgår Malmö C som ansökt tid klockan 17:11 och ankomst till Stockholm C som ansökt tid klockan 21:35.

Alternativ 2: Öresundståg 1368 avgår Malmö C klockan 16:20 enligt tidigare förslag. FlixTrain tåg 23072 senareläggs till avgång Malmö C klockan 17:05, förbigås av tåg 546 i Eslöv och ankommer Stockholm C klockan 22:29. SJAB tåg 546 avgår Malmö C som ansökt tid klockan 17:11 och ankomst till Stockholm C som ansökt tid klockan 21:35.

Alternativ 3: Öresundståg 1368 avgår Malmö C klockan 16:20 enligt tidigare förslag. FlixTrain tåg 23072 senareläggs till avgång Malmö C klockan 17:11 och ankommer Stockholm C klockan 22:29. SJAB tåg 546 tidigareläggs från Malmö C med 6 minuter till avgång klockan 17:05, ankomst och avgång Lund tidigareläggs med 6 minuter och 6 minuter läggs på gångtiden mellan Lund och Hässleholm. Ankomst till Stockholm C som ansökt tid klockan 21:35.

Inget av ovanstående alternativ kunde Järnvägsföretagen enas kring. Därför förklarade Trafikverket sträckan Malmö-Lund för överbelastad och mötet avslutades. Efter att Trafikverket hade räknat på den samhällsekonomiska bästa lösningen, så fann Trafikverket att alternativ 3 var den bästa lösningen och den fastställdes i tågplanen.

Metod för att åtgärda intressekonflikten

Föreslagna åtgärder för att lösa intressekonflikten har analyserats enligt den så kallade fyrstegsmodellen vilket innebär i följande ordning:

1. Åtgärder som kan påverka transportbehovet och val av transportsätt.

Detta innebär planering, styrning, reglering och information i syfte att minska transportefterfrågan eller föra över trafik till mindre utrymmeskrävande, säkrare eller miljövänligare transportsystem.

2. Åtgärder som ger effektivare utnyttjande av befintligt järnvägsnät och fordon.

Omfattar insatser inom planering, styrning, reglering, påverkan och information riktade till järnvägstransportsystemets komponenter i syfte att kunna nyttja den befintliga infrastrukturen mer effektivt.

3. Begränsade ombyggnadsåtgärder

Rymmer investeringar i t ex signalsystem eller banunderbyggnad för att nå en bättre punktlighet.

4. Nyinvesteringar och större ombyggnadsåtgärder

Innebär större investeringar exempelvis utbyggnader från dubbelspår till fyrspår, nya mötesstationer etc.

Normalt krävs åtgärder från flera av stegen för att lösa ett problem.

Förslag på åtgärder och bedömning av effekter

Steg 1. Åtgärder som kan påverka transportbehovet och val av transportsätt

Inga åtgärder har identifierats som har effekt på den aktuella tvisten.

Steg 2. Åtgärder som ger effektivare utnyttjande av befintligt järnvägsnät och fordon

Inga åtgärder har identifierats som har effekt på den aktuella tvisten.

Steg 3. Begränsade ombyggnadsåtgärder

Inga åtgärder har identifierats som har effekt på den aktuella tvisten.

Steg 4. Nyinvesteringar och större ombyggnadsåtgärder

Utbyggnad av fyrspar sträckan Arlöv-Lund har startat. Den pågår t.o.m. år 2024. Denna investering innebär en kapacitetshöjning som bör innebära att liknande tvister försvinner i framtiden.

Slutsatser

Inga infrastrukturåtgärder som kan lösa konflikten inom 3 år har identifierats.

Trafikverket har vid tillämpning av prioriteringskriterierna funnit att det lösningsalternativ som innebär att Öresundståg AB tågläge 1368 får avgångstiden från Malmö C klockan 16:20, SJAB tågläge 546 får avgångstiden från Malmö C klockan 17:05 och att Flixbus tågläge 23072 får avgångstiden från Malmö C klockan 17:11 som följer av beslutet är den lösning som har högst samhällsekonomisk nytta. Utfallet medför att inget tågläge behöver exkluderas eller att inga tider förändras på den totala körtiden.

Referenser

Järnvägslag 2004:519

Järnvägsförordningen 2004:526

Trafikverket, fastställd tågplan T20

Trafikverket, Beslut i begäran om tvistlösning (ärendenummer TRV 2019/100492)

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 171 54 Solna. Besöksadress: Solna Strandväg 98

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 020-600 650

www.trafikverket.se